

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Συνεργασία, κριτική, πολυμορφία

Γιώργος Τσίρης

Queen Margaret University & St Columba's Hospice, Ηνωμένο Βασίλειο

Daphne Rickson

New Zealand School of Music, Victoria University of Wellington, Νέα Ζηλανδία

ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο **Γιώργος Τσίρης**, PhD, είναι Επίκουρος Καθηγητής Μουσικοθεραπείας στο Queen Margaret University και Υπεύθυνος Τεχνών στο St Columba's Hospice στο Εδιμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο. Είναι ο Αρχισυντάκτης του *Approaches* και Πρόεδρος της Επιτροπής της ISME για την Ειδική Μουσική Παιδαγωγική και τη Μουσικοθεραπεία. [gtsiris@qmu.ac.uk] Η **Daphne Rickson**, PhD, είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μουσικοθεραπείας η οποία διδάσκει και διεξάγει έρευνα στη μουσικοθεραπεία στο New Zealand School of Music—Te Kōkī, Victoria University of Wellington της Νέας Ζηλανδίας [daphne.rickson@vuw.ac.nz]

Ιστορία δημοσίευσης:
Υποβολή 14 Απρ. 2020
Αποδοχή 18 Απρ. 2020
Δημοσίευση 25 Απρ. 2020

Αυτό το νέο τεύχος του *Approaches* δημοσιεύεται εν μέσω της πανδημίας του COVID-19 και των δραματικών της επιπτώσεων σε όλο τον κόσμο. Σε αυτούς τους πρωτοφανείς και ανησυχητικούς καιρούς, οργανώσεις και επαγγελματίες μουσικοθεραπείας διερευνούν και αναπτύσσουν νέους τρόπους υποστήριξης των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των ασθενών, των οικογενειών τους καθώς και των επαγγελματιών υγείας που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Με στόχο την καταγραφή και την ευρύτερη διάδοση τέτοιων πρωτοβουλιών, ενθαρρύνουμε ενεργά τις υποβολές κειμένων από επαγγελματίες, ερευνητές και φοιτητές που επιθυμούν να γράψουν σχετικά με τις επιπτώσεις της τρέχουσας κατάστασης στη μουσικοθεραπεία, σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο (Approaches, 2020).

Τα κείμενα αυτού του τεύχους έχουν ήδη δημοσιευθεί στην Πρώτη Ματιά του περιοδικού και ως εκ τούτου δεν αφορούν συγκεκριμένα την τρέχουσα κατάσταση σχετικά με το COVID-19. Το περιεχόμενό τους ωστόσο φέρνει στο προσκήνιο επίκαιρα ζητήματα και ερωτήσεις για τον τομέα της μουσικοθεραπείας καθώς και για τη σχέση της με συναφή πεδία και πρακτικές. Οι Spiro, Τσίρης και Criggs, για παράδειγμα, προσφέρουν μια εισαγωγή στην μέτρηση αποτελεσμάτων [outcome measurement] στη μουσικοθεραπεία διατηρώντας παράλληλα μια αναστοχαστική στάση απέναντι στο κυρίαρχο ρεύμα της τεκμηριωμένης πρακτικής [evidence-based practice]. Με αυτό τον τρόπο, προωθούν μια κριτική και συγκείμενη κατανόηση της πιθανής χρήσης των εργαλείων μέτρησης/αξιολόγησης [outcome measures] στη μουσικοθεραπεία. Η χρήση τέτοιων εργαλείων αναδεικνύεται μέσω παραδείγματος στην ημι-πειραματική μελέτη των StGeorge και Freeman που επικεντρώνεται σε μια παρέμβαση δέκα εβδομάδων σε σχολικό πλαίσιο – το πρόγραμμα κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης DRUMBEAT. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε μετρήσεις πριν και μετά την ερευνητική δοκιμή στις οποίες καταγράφηκαν βελτιώσεις στην αυτοεκτίμηση

των μαθητών, καθώς και στην εσωτερίκευση και την εξωτερίκευση συμπεριφορών. Ωστόσο, όπως ισχυρίζονται οι Spigo, Τσίρης και Cripps, τα ερευνητικά περιβάλλοντα δεν αντικατοπτρίζουν πάντα την «εκ φύσεως ακατάστατη πραγματικότητα» (σ. 12) της μουσικοθεραπευτικής πρακτικής. Παρόλο που τα αποτελέσματα της μελέτης των StGeorge και Freeman ήταν θετικά, οι συγγραφείς αναγνωρίζουν ότι το πρόγραμμα μπορεί να εφαρμόστηκε με διαφορετικό τρόπο στα σχολεία που συμμετείχαν.

Επιπλέον, οι ερευνητές δεν ενημερώνουν το κοινό μόνο για τα αποτελέσματα της εκάστοτε μουσικοθεραπευτικής πρακτικής αλλά επεξηγούν γιατί συμβαίνει η αλλαγή, προσθέτοντας και επεκτείνοντας την υπάρχουσα βάση γνώσεων και αναπτύσσοντας νέα θεωρητικά πλαίσια (Edwards, 2016). Αντίστοιχα, το άρθρο των Fidler και Miksza παραθέτει ευρήματα από μια περιεκτική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που αποσκοπεί στην ανάδειξη θεωρητικών ερμηνειών οι οποίες θα μπορούσαν να ερμηνεύσουν τις παρατηρούμενες επιδράσεις της μουσικής στον πόνο. Ενώ διαπίστωσαν ότι η αναλγησία που προκαλείται από τη μουσική είναι ένα σταθερά παρατηρούμενο φαινόμενο σε κλινικά περιβάλλοντα, οι θεωρητικές αιτιολογήσεις για την επίδραση της μουσικής στον πόνο είναι ποικίλες, ανεπαρκώς ανεπτυγμένες και στερούνται βιο-φυσιολογικών ερευνητικών δεδομένων [physiological evidence]. Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι οι Fidler και Miksza υποστηρίζουν την ανάγκη για αυστηρότερες μεθοδολογικές πρακτικές και επισημαίνουν ότι αυτό μπορεί να απαιτεί πιο εκτεταμένες διεπιστημονικές συνεργασίες μεταξύ ειδικών στη μουσικοθεραπεία, στη μουσική ιατρική και στη νευροεπιστήμη. Με παρόμοιο τρόπο, οι Short και Heiderscheit υποστηρίζουν ότι οι επαγγελματίες της μεθόδου Guided Imagery and Music (GIM), οι οποίοι εργάζονται κυρίως αυτόνομα, θα αναμένεται να συνεργάζονται ολοένα και περισσότερο με άλλους επαγγελματίες με στόχο τη βελτίωση της φροντίδας των ανθρώπων. Ωστόσο, ενώ επισημαίνουν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, η συμμετοχή σε διάλογο και η αμοιβαία μάθηση θα οδηγήσει σε ένα πιο ισχυρό, προσβάσιμο και επαγγελματικά ενσωματωμένο σύνολο γνώσεων για την πρακτική της μεθόδου GIM, υπογραμμίζουν επίσης εμπόδια και προκλήσεις όσον αφορά την διεπαγγελματική συνεργατική έρευνα. Περαιτέρω σκέψεις γύρω από αυτή τη διεπαγγελματική ανταλλαγή και συνεργασία παρατίθενται από τους Pickard και Rompranen σε συνέντευξή τους η οποία είναι εστιασμένη στις εμπειρίες τους ως μουσικοθεραπευτές που διδάσκουν σε διάφορους κλάδους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι Holden, Coombes και Evans περιγράφουν μια έρευνα δράσης η οποία αξιοποίησε έναν συνδυασμό ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων για να διαπιστωθεί εάν και πώς μια διαδικασία Μάθησης με Βάση το Πρόβλημα [Problem-Based Learning, PBL] μπορεί να επηρεάσει τις πρακτικές δεξιότητες και την ικανότητα κλινικού συλλογισμού των φοιτητών μουσικοθεραπείας. Οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι «ο συνδυασμός γεγονότων, αριθμών και εμπειριών των συμμετεχόντων που συγκεντρώθηκαν χρησιμοποιώντας αυτό το συνδυασμό ερευνητικών μεθόδων, οδήγησε σε μια σαφέστερη εικόνα του συνολικού αποτελέσματος της χρήσης της προσέγγισης PBL στην εκπαίδευση της μουσικοθεραπείας» (σ. 93, ελεύθερη μετάφραση).

Καθώς η έρευνα στο πεδίο της μουσικοθεραπείας αναπτύσσεται, χρησιμοποιείται ένα ολοένα ευρύτερο φάσμα μεθόδων και μεθοδολογικών προσεγγίσεων με ποικίλες επιστημολογικές βάσεις (Edwards, 2016). Αυτή η έκδοση του *Approaches* υπογραμμίζει τη συνεχιζόμενη σημασία αυτής της πολυμορφίας καθώς και την ανάγκη για κριτική εμπλοκή με αυτήν στη θεωρία και στην πράξη. Στα κείμενα που προαναφέρονται, αλλά και στις πολυάριθμες βιβλιοκριτικές και αναφορές από

συνέδρια που συμπεριλαμβάνονται σε αυτό το τεύχος, προβάλλεται η εκτίμηση σε διαφορετικές πρακτικές και προσεγγίσεις σε συνάρτηση με το ισχυρό δυναμικό των συλλογικών συνεργασιών. Σε αυτό το σημείο, θέλουμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας προς όλα τα άτομα για τη συνεισφορά τους ως κριτές των υποβληθέντων κειμένων στο *Approaches* το 2019. (βλέπε: <http://approaches.gr/el/reviewers-2019>) και να ευχαριστήσουμε θερμά τη συνάδελφό μας, Βαρβάρα Πασιαλή, για τη σημαντική της συμβολή ως αναπληρώτρια συντάκτρια από το 2017 έως το 2019. Τους τελευταίους μήνες και καθώς το έργο του περιοδικού διευρύνεται, καλωσορίσαμε με ενθουσιασμό την Andeline Dos Santos, ως την νέα αναπληρώτρια συντάκτριά μας, καθώς και τους Τέο Δημητριάδη, Μίτσου Ακογιούνογλου και Σταμάτη Μανουσάκη που εντάχθηκαν στην ομάδα του *Approaches* ως μέλος της συμβουλευτικής συντακτικής επιτροπής, γλωσσική σύμβουλος και βοηθός έκδοσης αντίστοιχα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Approaches (2020). *Η ανταπόκρισή μας στο COVID -19*. Ανακτήθηκε από το <http://approaches.gr/our-response-to-covid-19>
- Edwards, J. (2016). Music therapy research: Context, methodology, and current and future developments. In J. Edwards (Ed.), *The Oxford handbook of music therapy* (pp. 709-719). Oxford: Oxford University Press.